

ארוכה הדרך

מאיר פעיי

„לאור שמעות שהגיעו...“

הועדף על המונח „מיפלגה“, כדי להדיר גיש את מיגוון הכוחות שיצרטרפו למיס גרת כוללנית, ללא קולקטיביות רעיונית.) השיחות התקדמו במרץ, כאשר אנשי העולם הזה — אלכס מסיס, אמנון זיכרונ, רוגי, שמואל סגל, פרץ עופר ואחרים — מקדישים עשרות ערבים אינסופיים לדין נים עם חוגים ואנשים שונים, בהרכבים משתנים ללא הרף. אחרי שראשי שי"ח ומק"י גילו עניין ביוזמה, הכינה תנועת העולם הזה מצע שהושלם באמצע מרס

למאבק מעשי משותף, הציע אבנרי. על אותו כפיס הוצע עתה להקים מחנה גדול יותר, שבו יוכיזו למצוא את מקומם סוציאליסטים וליברלים, אנשים שוחרו שלום, קודמה וצדק, שכל אחד מהם יוכל להוסיף ודרגול באמונתו האידאולוגית.

היה זה רעיון קשה לעיכול. אבל הוא נקלט בהדרגה. המאבק הנוקשה של סי"ח עות העולם הזה בכנסת ובהסתדרות עזר לכך. סוציאליסטים אדוקים לא יכלו למצוא דופי במאבק הסיעות למען הצדק ה"סוציאלי", וציונים אדוקים לא יכלו למצוא דופי בפעולתן למען יהודי ברית-המועצות, למען העלייה והסולידריות היהודית.

לקראת סוף 1972 נתקבל הרושם ש"האווירה כשרה. מרכז תנועת העולם הזה החליט להכניס את הפעולה למען הקמת מערך-השלום להילוך גבוה.

הכתובות לפעולה: אנשי רשימת נס, תנועת שי"ח, החלקים השונים של מק"י המפולגת, אנשי-רוח ליברליים באוניברסיטאות, קבוצות סטודנטים, קבוצות קרב ערביי ישראל וישראל השנייה, ואישים ממקורבי המערך ול"ע שלא יכלו עוד

כל מסגרותינו הנפרדות, ולהעמיד לרשות תנועה זו את כל הכלים שיצרנו בעמל של 20 שנה, ובכלל זה סיעותינו בכנסת ובהסתדרות... השכם למחרת באה התגובה הראשון: גדי יציב, ראש רשימת-השלום ש"ח קמה בבחירות האחרונות תוך התחרות עם תנועת העולם הזה, הודיע שהוא מעמיד את עצמו בלי תנאי לרשות הגשמת הרעיון.

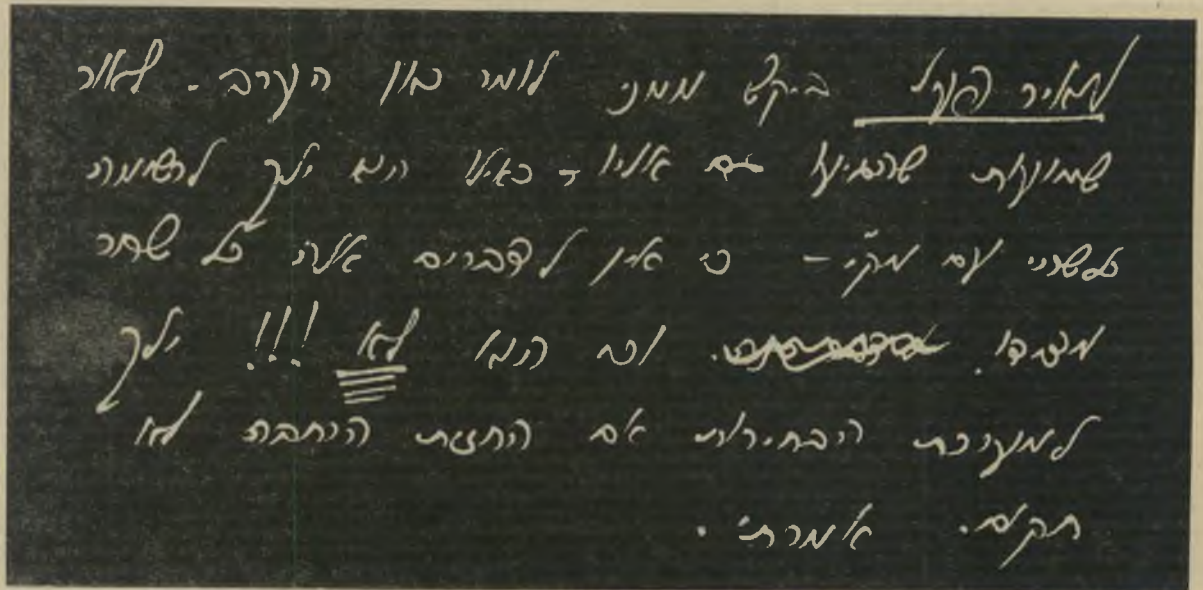
זה היה הכל. שום תגובה אחרת לא באה.

ביוזמת העולם הזה נתקיימו שורה של פגישות עם שי"ח, אולם שיחות אלה לא נשאו פרי מידי. אנשי שי"ח, ובמיוחד רן כהן, התנגדו בצורה חריפה לרעיון האיחוד, ואף לא קיבלו את הרעיון המינימלי — הקמת ועדת-תאום לאירגון מיבצעי-שלום משותפים. הסיבה: תנועת העולם הזה אינה נושאת תווית אידאולוגית מוגדרת.

אולם הזמן עשה את שלו. בשורה של מיבצעים — בפיתחת-רפיה, בעקרבה, ב"ברעם ואיקרית — מצאו אנשי העולם הזה ואנשי שי"ח את עצמם בשורה אחת, יחד עם האופוזיציה של מק"י. אותו מצב

ניבה דנור „אמרת“

הפתק בכתב-ידה של ניבה דנור „הוא לא !!! יד“

והוגש לכל השותפים האפשריים. מצע זה, בעל קרוב ל-80 סעיפים, שימש מאז בסיס לכל הגופים, כשכל אחד מהם מתקן אותו לפי צרכיו.

סימון-השאלה העיקרי ריחף על האפשרות לשתף במחנה החדש את קבוצת „יורשי פנה“, השו"י טים במק"י, כי נקודת-המוצא של אלה עמדה כסתירה יסודית דנקרי דת-המוצא של הגופים האחרים.

בסוף ימיו השליך ד"ר משה סנה את יהבו על המערך, השתדל להתקבל אליו, וניהל משאומתן מעשי עם ראשי מפ"ם כדי לצרף את מק"י אליה. סנה האמין ש„מוכרח“ לחול פילוג בין הנצים והיו"ד במערך, וכמו במיקרים אחרים בחינן הרבוגניים ביסט את כל מהלכיו על „הכרח“ שלא היה אלא תיקוה רחוקה.

יורשי הצעירים — יאיר צבן וראול טייטלבוים — ממשיכים בקו זה, אותו הסבירו ארוכות לאבנרי וחבריו. ממילא לא יכלו לנקוט קו אופוזיציוני תקיף ב"שום עניין, ובייחוד לא בענייני השלום. בכל ניסוח השתדלו להשאיר „גשרים פתוחים“ אל אבא אבן ופינחס ספיר — דבר שנמצע מראש כל עמדה אופוזיציונית תקיפה. הפער הגדול, שבלט בין הו"ד פעות אורי אבנרי ומשה סנה בכנסת כימר עט בכל התחומים, עבר בירושה למגעים החדשים.

כדי לברר את העניין, ביקש אבנרי להיפגש עם יאיר צבן. בשיחה פנים אל פנים הסביר אבנרי שלושה עקרונות שיניחו את תנועתו בקשר עם שיתוף מק"י במערך החדש:

- קו אופוזיציוני בלתי-מתפשר בכל השטחים הלאומיים והסוציאליים.
- מצע שיכלול את הדרישה שישראל תכריז על נכונותה להחזיר את „השטח

להסכים למדיניות גולדה-דיין-ספיר. וכך, באחד מערבי סוף השנה, התכנסו באולם-הישיבות המרווח של ועדת-הפנים במישכן הכנסת, לפי הזמנת אבנרי, כ"שלושים אישים, שייצגו את הגוונים ה"אלה. אחרי שהמוזמן הסביר את הרעיון נפתח ויכוח, שעמד מייד בסימן ההתנגדות בין שתי מנגמות:

● מנגמה להקמת מחנה פוקרי טי בלתי-אידאולוגי, גדול וכולל. בגישה זו תמכו הסוציולוג גדי יציב, ה"סדן), המזרחן יוסי סדן (בנו של דוב לוח, מראשי שי"ח, ואחרים.

● מנגמה להקמת חזית אדומה, סוציאליסטית-מארכסיסטית. בגישה זו דגלו כמה סטודנטים קיצוניים, כמו גידעון ספירו מחיפה. היתה זאת ראשיתה של המח"דוקת, שעמדה להטביע את חותמה על כל המשך הפעולה.

לידתו של „מרי“

ר שגב מוקדם הציע גדי יציב ש"ח תואר לאיחוד, שיבטא את הגישה ה"מעשית מבלי לתת תווית אידאולוגית: „רדיקלי“, אבנרי הוסיף לכך את הכ"ד, המכנה הרדיקלי הישראלי" — וכן גולדו ראשיהתיבות מרי. (המונח „מחנה“

נוצר בתנועה לשלום וביסחוף, המאגדת את כל הגורמים ממפ"ם עד מק"י. כן, בני הירכרות מיוחדת, נודי דה שותפות מעשית שהניבה פרי בשגב מאוחר יותר.

דגלים רבים - חזית אחת

ה רעיון לא נשכח אף לרגע. אנשי העולם הזה חזרו עליו בשיחות פריטיות ללא-ספור. בהדרגה הוא קרם עור וגידים.

הרעיון: להקים תנועה גדולה, למען השלום, הדמוקרטיה והצדק הסוציאלי. ש"ח תמלא את החלל הציבורי שנוצר בין ה"מערך ורק"ח, שתהווה אופוזיציה לוחמת בכל השטחים, ושתהיה מאוחדת סביב מצע מעשי משותף. בתנועת העולם הזה — כוח חדש עצמה התלכדו, בשעתו, על בסיס כמה אנשים הרואים את עצמם כסוציאליסטים וכאלה הרואים את עצמם כליברלים. יחד עם אנשים ללא שום תווית אידאולוגית, חילוניים וגם דתיים שומרי מצוות. התנועה סירבה לשבץ את עצמה במיסגרות הנושנות של „מין“, „שמאל“ או „מרכז“, מתוך אמונה שכל הגדרה אי-דיאלוגית בלתי-רלוונטית למאבק, תפ"רע לליכוד כוחות ואנשים. „יחזיק כל אחד בדגל האידאולוגי שלו — אדום, שחור, ירוק או כחול — אך נתאחד כולנו יחד